

Општествена одговорност на „Адора инженеринг“

Извештај за 2014 година

Адора инженеринг-август 2015

„М и причинува задоволство да Ви го претставам третиот извештај за општествено одговорните практики на Адора инженеринг за 2014 година, откако компанијата е дел на иницијатива на Глобалниот Договор на ООН. Извештајот ја потврдува нашата заложба за имплементација на десетте принципи на ООН за почитување на човековите права и правата од работниот однос, Декларацијата од Рио за животната средина и развојот и борбата против корупцијата. На овие принципи се темели долгорочната стратесиска определба на компанијата за реализација на проекти за одржлив развој и поетичко општество, за доброто на вработените, граѓаните и на целата заедница.

По 12 годишен нагорен развој, Адора инженеринг и во 2014 година е меѓу првите најбрзорастечки компании, на лидерското место во високоградбата во Македонија. Паралелно со растот на успехот, секоја година се зголемуваше и одговорноста

кон заедницата, а општествено одговорните практики станаа наша традиција. Мотото дека еден човек или компанија не постојат сами за себе и за своето опкружување, ја потврди заложбата во секоја општина каде што градиме објекти, да продолжиме да вложуваме во дела кои ја заштитуваат и разубавуваат животната средина и им овозможуваат поквалитетен и посрекен живот на граѓаните. Во декември 2013 година Адора инженеринг ја основа фондацијата проф. д-р Ванчо Чифлиганец, со цел да ја продолжиме повеќегодишната филантропска традиција и богатата корпоративна општествена одговорност, преку поддршка и унапредување на образованието, науката, спортот, културата и уметноста во Република Македонија, сега преку оваа непрофитна, непартиска, хуманитарна фондација. И во текот на 2014 година, продолживме со поддршка на вработените за нивна стручна обука и доедукација преку стипендирање на магистерските и докторски студии, со организирана секојдневна исхрана за работниците на градилиштата, организиравме и поддржавме повеќе акции за помош на граѓаните и заедницата, поддржавме културни, спортски и научни манифестации, организиравме секојдневна исхрана за нашите вработени, продолживме со долгорочниот проект за изградба на енергетски ефикасните домови и озеленување на животната средина, единствени во Македонија продолживме со научно докажување на сеизмичката стабилност на станбените објекти со „вештачки земјотрес“, го довршивме и осветивме православниот

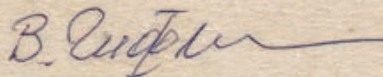

храм Свети Јован Крстител, донација во Скопје, го подигнавме и пуштивме во употреба спомен-обележје во чест на „Водици“ во Охрид.

Етичкиот бизнис кодекс, кој како заложба, филозофија и практика е основа на работењето и развојот на Адора инженеринг, ја има клучната важност за стабилноста на компанијата. Во релациите со вработените, купувачите, бизнис-партнерите, локалните и државните институции, граѓаните, асоцијациите и општеството, наш приоритет е почитувањето на правилата за етичко, морално, чесно, фер, здраво и респектабилно однесување со еднакви можности за сите и акцент на борбата против митото и корупцијата. Во фокусот на нашата стратегија и практика е изразеното чувство на грижа за другите членови на заедницата, на кои тоа им е најпотребно. Со амбиција да сме дел од етички и морално здраво општество, почнувајќи од секој вработен до менаџментот на компанијата, наш приоритет е да изградиме етичка деловна култура и неа да ја применуваме во сите сегменти на работењето и делувањето на Адора инженеринг. Наша цел е на тој начин да обезбедиме економски одржлив развој на компанијата, просперитет на поединците и на општеството, да го споделиме тоа со бизнис заедницата и јавноста и да дадеме добар пример за останатите компании во Македонија.

Заложбата на Адора инженеринг за спроведување на општествено одговорните практики во различни области од делувањето е препознаено од граѓаните, националното координативно тело за ООП, министерството за економија, Центарот за институционален развој ЦИРа, општините и невладините организации и здруженија во Македонија, како и од меѓународните бизнис асоцијации, кои со награди, признанија и благодарници ги вреднуваат општествено одговорните проекти на компанијата и менаџментот. Нашите општествено одговорни практики продолжуваат и во иднина, со што веруваме дека Адора инженеринг и фондацијата проф. д-р Ванчо Чифлиганец ќе дадат придонес во развојот и промоцијата на општествената одговорност во Република Македонија, регионот и на глобално ниво“...

проф. д-р Ванчо Чифлиганец
ген. дир. на „Адора инженеринг“

2 | ВРЕДНОСТИТЕ НА АДОРА ИНЖЕНЕРИНГ

„Адора инженеринг Скопје е лидер во градежништвото-високата градба, пионер во воведувањето на еко домовите и фотоволтаиците, прва компанија која ги изгради енергетски ефикасните домови од А класа во Македонија, прва и единствена компанија која во самостојна Македонија ја тестира стабилноста на станбените објекти со „вештачки земјотрес. Адора инженеринг е најуспешна компанија во високата градба 2010 до 2014 година, меѓу 25-те најуспешни и меѓу 5-те најбрзорастечки компании во Македонија, според Централниот Регистар на Р.М.

Почетоците на АДОРА се во 1992, а во 2002 година таа се фокусира на градежништвото. „САМО ДЕЛАТА СЕ ВИСТИНА“ е препознатливото животно и професионално мото, со кое сопственикот и генерален директор, проф д-р Ванчо Чифлиганец компанијата ја менаџира повеќе од 14 години. Адора инженеринг нуди СЕ на едно место - инвестирање, проектирање, изведување и продажба на станбено-деловни објекти, притоа грижејќи се континуирано за своите вработени, за купувачите и граѓаните, за намалување на негативните влијанија врз животната средина, за квалитетно еко домување. Во средината во којашто делуваме активно придонесуваме за сочувување и продолжување на традиционалните вредности. Ги помагаме културата, спортот и излегуваме во пресрет на нашата заедница, согласно можностите. Компанијата досега има изградено преку 30 репрезентативни објекти со 1.700 елитни станови, луксузни деловни простории и модерни паркиралишта, а енергетски ефикасните домови се со современи енергетски, економски и еколошки решенија. Адора инженеринг има донирано две саат кули, во Горче Петров-Скопје и Струмица и фонтана во Кисела Вода-Скопје, ја изгради православната црква Свети Јован Крстител во општина Аеродром-Скопје и го подигна спомен обележје во чест на „Водици“ во Охрид.

За своите општествено одговорни активности и придонесот во заедницата во 2014-та година, „Адора Инженеринг“ има добиено национални и општински признанија и меѓународни награди.

2.1. АДОРА ИНЖЕНЕРИНГ И ОПШТЕСТВЕНАТА ОДГОВОРНОСТ

Мисијата и визијата на Адора инженеринг е да биде пионер-предводник во Македонија и во регионот во воведувањето на новините за поквалитетно домување и во рамките на бизнис целите и стратегијата, да гради концепт на општествено одговорна компанијата.

„Општествената одговорност има долга традиција во Адора инженеринг. Почетоците датираат од првиот изграден станбено-деловен објект во 2003-та година во Скопје-Карпош, околу кој беше засаден густ зимзелен дрворед, кој во 2014 година порасна во висина на половина од зградата, како густ еколошки зелен заштитен појас за станарите, кои по повеќе години станаа свесни за долгорочните придобивки. Старата практика на менаџментот за помагање на поединци, институции и манифестации, со тек на времето прерасна во стратегиска определба за вложувања во интерес на секоја општина и секој граѓанин, со цел успехот да се сподели со заедницата, а повратниот ефект од инвестициите и економските резултати да ги почувствуваат купувачите и јавноста. Општествено одговорните практики се проширија во повеќе домени и станаа составен дел од работењето на компанијата. Денес општествената одговорност е препознатлив дел од корпоративниот идентитет и бизнис имиџот на Адора Инженеринг, за што се основа и фондацијата проф. д-р Ванчо Чифлиганец.“

д-р Драгана Д. Чифлиганец
извршен директор на Адора инженеринг

Проекти кои се реализираат во доменот на општествено одговорните практики:

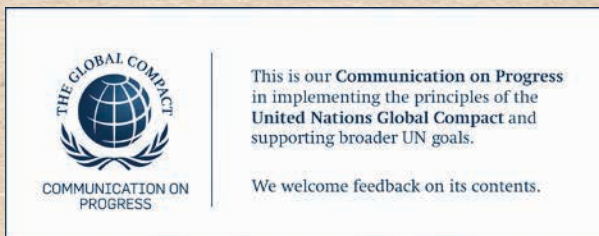
- Вработените се нашето најголемо богатство
- Исхрана за секој вработен
- Континуирана едукација за подобро општество
- Изградба на енергетски ефикасни домови
- Фотоволтаични системи за заедничко осветлување
- Заштита на животната средина
- Засадување зелени појаси околу објектите
- Вложување во општините за доброто на граѓаните
- Поддршка на манифестации и поединци
- Грижа за купувачите
- Грижа за добавувачите

2.2. АДОРА ИНЖЕНЕРИНГ ВО ГЛОБАЛНИОТ ДОГОВОР НА ООН

Адора инженеринг од мај 2012 година е членка на Глобалниот Договор на ООН, најголемата глобална иницијатива за општествена одговорност. Со тоа компанијата зазеде поструктуриран пристап кон општествената одговорност, во согласност со принципите поврзани со човековите и работничките права, заштитата на животната средина и борбата против корупцијата, стремејќи се и во иднина да ги следи глобалните текови во оваа област. Адора инженеринг за своите општествено одговорни проекти континуирано ја информира јавноста преку транспарентен систем за известување, во духот на етичкото и транспарентно делување.

Област од принципите на Глобалниот Договор на ООН

Содржина достапна во овој извештај

Човекови права	стр. бр: 30
Труд / Работнички права	стр. бр: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Животна средина	стр. бр: 9, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28
Анти корупција	стр. бр: 3
Корпоративна филантропија	стр: 29, 30, 31, 32

3 | ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТАНДАРДИ

„Адора инженеринг е меѓународно сертифицивана компанија од областа на градежништвото - високоградба, специјализирана и лиценцирана за изведување на градби од втора категорија, со лиценца издадена од министерството за транспорт и врски на Република Македонија. Компанијата во своето работење ги применува меѓународните стандарди ISO 9001 за квалитет и ISO 14001 за животна средина и современите европски стандарди, иновации и трендови за сигурно, квалитетно, економично и здраво домување, како и кодекси, норми и принципи на етичкото работење.

Примената на стандардите за квалитет и заштита на животната средина на купувачите на становите и деловните простории, изградени од Адора инженеринг им овозможува квалитетно домување по европските и светски стандарди. Компанијата гарантира за сигурноста, цврстината, асеизмичноста, стабилноста и квалитетот на еко градбите, како и за заштитата на животната средина, за што сведочат и меѓународните сертификати, мерењата и анализите од надлежните институти и мислења на компетентни стручњаци.

3.1. ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

„Адора инженеринг Скопје е пионер во воведувањето и лидер во изградбата и унапредувањето на енергетски ефикасни објекти според европските стандарди во Македонија и е прва компанија која изгради станбен објект за колективно домување од А-класа според Правилникот за енергетски карактеристики на згради и ги доби првите енергетски пасоши А-класа, сертификати за енергетски карактеристики на згради во Македонија. Таа е прва компанија која новите елитни станбени објекти во Скопје, ги изгради со „Студија за топлинска заштита, пародифузија и топлинска стабилност на градежните конструкции и енергетските карактеристики“. Според анализите, потрошувачката на енергија за греење на годишно ниво во новите објекти е 16,2 kWh (m²a), со што тие се категоризираат во А-класа според македонскиот правилник за енергетски карактеристики на згради (15 до 25 kWh (m²a). Комплетното сидање на објектот е со керамички блок со ниска вредност на коефициентот на топлинска спроводливост (вредност ламбда), со тула специјално дизајнирана и произведена за потребите на Адора инженеринг. Изборот на прозорци со ПВЦ профили, шесткоморни – Rehau-Geneo Fipro, застаклени со трислојни стаклопакети со нискоемисионо стакло, со добрата изолација на градежните конструкции (12 cm графитен стиропор и 20 cm минерална волна за покриви) го обезбедуваат условот за енергетски ефикасен објект А-класа“. – д-р Петар Николовски, дипломиран инженер архитект, Скопје, Република Македонија.

3.2. ИНОВАЦИЈА НА АДОРА ИНЖЕНЕРИНГ

Единствена компанија во независна Македонија која стабилноста на објектите ја докажува со „вештачки земјотрес“

„Адора инженеринг е првата и единствена компанија во самостојна Македонија која практикува тест за сигурноста на објектите со „вештачки земјотрес“ и заедно со ИЗИИС, со што научно и практично ја потврдува нивната сеизмичка стабилност. Првиот симулиран потрес се изведе на 10-ти јули 2013-та година на десеткатен станбен објект во населбата „Адора“ во Ново Лисиче, Аеродром, Скопје, по повод 50 годишнината од катастрофалниот земјотрес во Скопје, во прилог на новите измени во законот за градење, со цел да придонесе за зголемена сигурност, сеизмичка заштита и безбедност на граѓаните. Вториот симулиран потрес се изведе на 28-ми февруари 2014-та година, на единаесеткатиот станбен објект во општина Аеродром, Скопје, во компелскот „Адора“, наспроти црквата Св. Илија. Добиените резултати и фактот што симулираните потреси кои предизвика вибрации налик на земјотрес со јачина од 5,5 степени според Европската макросеизмичка скала, не предизвикаа никакви несакани последици, ниту една пукнатина или оштетување, е потврда дека сите станбени објекти на Адора Инженеринг издржуваат голем притисок и се со врвна асеизмичка стабилност. Адора Инженеринг е единствената градежна компанија која во Македонија ги тестира зградите со „вештачки земјотрес“, што е добар пример и за другите. Спрега на науката и квалитетот дава вакви квалитетни објекти.“ – проф. д-р Михаил Гаревски, директор на ИЗИИС, претседател на македонската и европската асоцијација на земјотресно инженерство.

Со примена на меѓународните стандарди ISO 9001 за квалитет и ISO 14001 за заштита на животната средина, најновите еко технологии, енергетската ефикасност и зелената архитектура во работењето, преку стандардизиран квалитет на управување со ресурсите, компанијата ги воведе висококвалитетните енергетски ефикасни домови во Македонија. Со тоа, на граѓаните им овозможува долгорочна и секојдневна заштеда на потрошувачката на енергија и пари, грижејќи се континуирано за купувачите од една и за заштита на животната средина од друга страна, како вредност од витално и суштествено значење за животот на сегашните и идните генерации..

Во септември 2014-та година Адора инженеринг го доби првиот сертификат за енергетски карактеристики на згради А-класа во Македонија за станбениот објект Аеродром Парк 1, во јануари 2015-та година доби енергетски пасош А-класа за станбениот објект на Г.П. 3.13 во Ново Лисиче, Скопје, во февруари 2015-та и третиот енергетски пасош А-класа за станбениот објект Аеродром Црква 1 во општина Аеродром, Скопје, а во јули 2015-та за станбениот објект на Г.П 3.16 во Ново Лисиче, Скопје, компанијата го доби и четвртиот енергетски пасош А-класа.

Со имплементација на стандардите ISO 9001 и ISO 14001, со примена на иновациите за енергетска ефикасност и потврда на асеизмичката стабилност со „вештачки земјотрес“ во 2013 година Адора Инженеринг изгради два елитни енергетски ефикасни станбено-деловни објекти од високата А класа во Скопје-Аеродром Центар.

Тестирање на стабилноста на станбените објекти на Адора инженеринг со вештачки земјотрес со ИЗИИС

4 | ГРИЖА ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

Човечките ресурси се главен двигател и најголемото богатство на Адора инженеринг, што започна со број од само неколку вработени во 2002 година, за во 2014 година да достигне бројка од 225 вработени, а во одредени периоди бројот на вработените растел и до 250.

Имајќи во вид дека во градежната дејност постојат реални ризици при работењето, компанијата е мотивирана да се грижи за своите вработени, преку **адекватна заштитна опрема за безбедноста на работниците** на градежните објекти. За работниците на градилиштата секојдневно е обезбеден **квалитетен топол оброк** за време на работата, неколку пати во текот на денот, што не е законска обврска од 2009-та година наваму, но и покрај тоа компанијата континуирано се грижи за секојдневна исхрана на градежните работници.

година	вкупно поделени оброци	потрошени средства
2014 на градилиштата во Скопје	85.458	98.700 евра

Компанијата во текот на 2014 година реализира и финансиски поддржа повеќе високостручни обуки за вработените, за менаџерскиот кадар, стручните кадри од различни профили и за градежните работници, финансиски целосно ги поддржа магистерските студии на седуммина менаџери, со цел да се зголеми нивната професионалност, да се подобрат стручните знаења, да се следат новите текови во високоградбата, недвижностите, градежништвото, енергетската ефикасност, маркетингот, финансиите и односите со јавноста и тие да се применат во работата за подобри резултати на Адора инженеринг. Дополнително, на овој начин компанијата придонесува за развој на личната и професионална кариера и посреќни вработени.

година	стручни обуки, посета на саеми и магистерски студии на вработените и стипендии за децата на вработените
2014	19.125 евра инвестирани за стручни обуки, едукација, предавања, посета на саеми и конференции за вработените
2014	2.600 евра, финансирани на пет (5) магистерски студии на вработените
2015	1.600 евра за финансирање на пет (5) магистерски студии на вработените.

Вработените имаат директна и постојана комуникација со менаџментот на компанијата, која им излегува во пресрет на нивните и потребите на нивните семејства, се води грижа и за организирана заедничка прослава на поголемите празници, значајни поводи и датуми. Целта е задоволните вработени долгорочно да се главна движечка сила во работата, креирањето и реализацијата на нови проекти, совладувањето на проблемите, храбро прифаќање на ризиците и постигнувањето на нови успеси.

Во управувањето со компанија во сите сектори, директно се вклучени и дел од вработените, така што и оние кои не се на менаџерски позиции, учествуваат на секојдневните состаноци, дебати и во носењето на одлуки, значајни за работењето на компанијата, што секако ги засегаат и сите. Генералниот менаџер, проф. д-р Ванчо Чифлиганец секојдневно се среќава со градежните работници, инженерите, архитектите и мајсторите кои работат на градилиштата, со што сите вработени имаат можност директно да го прашаат сè што ги засега и интересира во врска со работата, со што тие влијаат врз подобрувањето и практичната реализација на проектите. Не се ретки примерите, кога генералниот менаџер, преку отворена комуникација

и со финансиска поддршка од страна на компанијата, им излегува во пресрет на вработените кога тие имаат итна потреба од средства за образование на нивните деца, за матурски прослави, свадби, за лекување и др.

Во Адора инженеринг се практикува помагање во сместувањето и подмирувањето на дел од режиските трошоци на вработените во компанијата во Скопје, кои се од другите градови и живеат надвор од родното место. Тоа создава амбиент на исполнетост и сатисфакција од работата, што резултира со добра работна атмосфера и задоволни вработени кои се чувствуваат сигурни дека менаџментот има слух за нивните потреби и проблеми и им помага да најдат решение за важните егзистенцијални потреби, што е дополнителен мотив за работата и знак на добри односи и грижа за вработените.

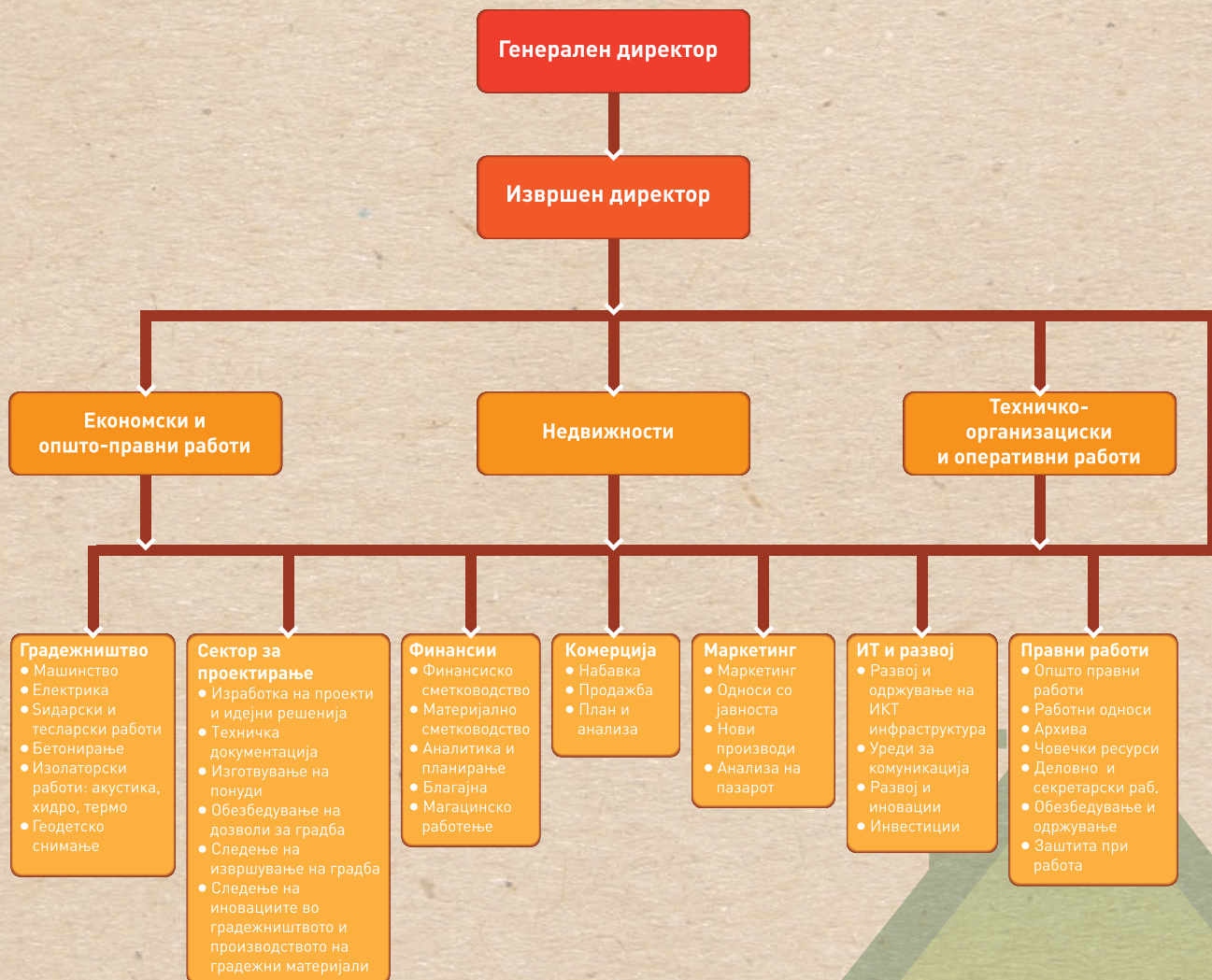

Во октомври 2014 година, компанијата организираше традиционално присуство на манифестацијата „Самун ем татлија“ во Радовиш за вработените во компанијата, како мала оддишка и мотивација по успешно завршената работа. Во 2015-та година, компанијата организира и финансиски целосно ја поддржа посетата на дел од вработените и архитектите на Дубаи и Абу Даби, светски туристички атракции, современи градежни и архитектонски чуда, каде тие ги проширија своите професионални хоризонти и се инспирираа за креирање нови проекти и за реализација на нови деловни потфати.

4.1 ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА НА АДОРА ИНЖЕНЕРИНГ ДООЕЛ СКОПЈЕ

4.2 СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИТЕ

Меѓу 225-те вработени во Адора инженеринг во 2014-та година, има тројца доктори на науки, еден магистер, седуммина магистранти, 30 вработени биле со високо образование, 170 биле со средно образование, а 14 нискоквалификувани работници. Во структурата на вработените, преовладуваат мажите, поради природата на оперативната работа во градежната индустрија, кои работат на градилиштата со градежни машини, физичка работа на височина на објекти и сл. Но, во дирекцијата, во административниот, проектантскиот, продажниот, правниот, комерцијалниот, финансискиот и маркетинг секторот преовладуваат жени, кои се на повеќе значајни и одговорни, менаџерски позиции во компанијата, каде извршен директор е жена. Податокот што во 2014-та година, од 25-мина вработени во административниот дел на компанијата, 17 биле жени, а од нив 7 на менаџерски функции, кои носат важни одлуки со голема одговорност и профитабилност, покажува дека има родова еднаквост, односно рамномерна застапеност на вработените без дискриминација или привилегија. Во однос на етничката структура, освен вработените од македонска етничка заедница, меѓу градежните работници има и припадници на ромската заедница. Единствено мерило за вработување во компанијата не е ниту родовата, а ни етничката припадност, туку стручноста, професионалноста, работливоста, чесноста, одговорноста и посветеноста на работата, чии резултати ги уживаат сите вработени.

4.3. ЗДРАВЈЕ И БЕЗБЕДНОСТ

За сите градежни работници, инженерите и другиот кадар што работи на градежните објекти Адора инженеринг, согласно стандардизацијата на работата во градежната дејност, редовно обезбедува и ја заменува работната опрема како шлемот, работното одело и сл, со што се овозможува безбедност и здравје на работното место согласно Законот за безбедност и здравје при работа. Во делот на производството, сите градежни работници како сидарите, тесарите, армирачите и сл, поседуваат сертификати дека се обучени за соодветната работа. Обезбедени се и сите сертификати за безбедноста на машините со кои управуваат вработените, како и соодветните извештаи за бучавост и вибрации на работното место, како и адека има соодветна светлина и потребна топлина на работното место. Согласно законските акти, се прават редовни здравствени прегледи на вработените, а во работните простории на компанијата има кутии за прва медицинска помош, апарати за противпожарна заштита и др. Со сите овие законски обврски, компанијата се труди на вработените да им овозможи услови за добро завршување на работните задачи и за нивна безбедност и здравје на работното место.

Свесни за ризиците на кои при работата се изложени нашите вработени, особено внимание се посветува на мерките за здравје и безбедност при работа, како и на нивна надградба и усовршување.

4.4. ИСХРАНА ЗА СЕКОЈ ВРАБОТЕН

Исхрана за секој вработен е проект кој е активен повеќе години и е дел од долгорочната стратегија на Адора инженеринг што е дел од програмата **ВРАБОТЕНИТЕ СЕ НАШЕТО БОГАТСТВО**, што вклучува повеќе активности како што се постојана едукација на вработените, превоз и сместување на вработените и за дел од раководителите на објекти, нивниот надзор и менаџерите кои не се од местото на работа, за кои компанијата на свој трошок обезбедува стан за живеење и исхрана на сите вработени. Со законските измени и дополнување на законот за работни односи член 113 став 5 од 1.1.2009 год за исхраната и превозот се укинаа, со што на вработените тоа им преставуваше голем проблем. И покрај законските измени, менаџментот на Адора инженеринг одлучи да ги прифати барањата на вработените со што продолжи секојдневно на сите градилишта на компанијата да се доставуваат оброци со храна. Така во 2014 година на градежните работници им се поделени 85.458 оброци, за што компанијата инвестирала 98.700 евра.

Со поголема грижа за здравјето на вработените, кои со редовна исхрана на самото место на работа, во овој случај градилиштата, ги задоволуваат своите потреби, тие се поефикасни во работата, со подобри резултати, што ја прави компанијата попродуктивна со поголеми економски ефекти.

4.5. ОБЕЗБЕДЕНО ДОМУВАЊЕ

На дел од вработените во Скопје и за дел од менаџерите, кои се од други градови и се мобилни на терените низ Македонија, Адора инженеринг им обезбедува станбено сместување и надомест на дел од режиските трошоци во местото на работа, а дел од вработените добиваат и надомест на трошоците за превоз. Задоволните вработени, кои не се грижат и немаат дополнителни главоболки и трошоци, а живеат во пристоен стан за живеење на товар на фирмата и немаат трошоци за превоз имаат дополнителна мотивација за поголемо ангажирање и повисока продуктивност во извршување на работните обврски. Од тоа позитивни ефекти имаат компанијата, купувачите, пошироката заедница, животната средина и самите вработени. Како пионер во воведувањето на еко и другите иновации за сигурно, квалитетното и економично домување, оваа мерка придонесува за поголема флексибилност и подготвеност на вработените за следење и примена на новините во работата.

5 | НАШИТЕ ВРАБОТЕНИ, АКТИВНИ ВО ЗАЕДНИЦАТА

Вработените во Адора инженеринг се активни чинители во одредување и развивање на стратегијата за општествената одговорност на компанијата и во реализација на активностите со коишто се помага пошироката заедница. Менаџментот на компанијата ги зема предвид предлозите и идеите на вработените и врз основа на нивните иницијативни се планираат и реализираат практики од општ интерес и се организираат волонтерски акции во различни домени.

- Во март 2014, дел од вработените во компанијата се вклучија во втората национална акција „Да ја засадиме Македонија со рози“, со учество во садењето садници на рози во општина Аеродром, Скопје и со засадување 200 садници од рози во парк шумата Александрија околу резиденцијалниот објект во Црнице, Скопје, а компанијата обезбеди три велосипеди за наградените најкреативни ученици на конкурсот за поетски и локовни творби.

6 | ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Во своето 14 годишно работење како градежна компанијавовисокоградбата, Адора инженеринг со примена на меѓународните стандарди ИСО 9001 за квалитети ИСО 14000 за заштита на животната средина, зелената архитектура, современите еко технологии и светски стандарди за квалитетно домување, преку стандардизиран квалитет на управување со компанијата и ресурсите, како пионер во Македонија ги вовеле и стана лидер во изградбата и унапредувањето на енергетски ефикасните домови. Еден од приоритетите во долгорочната стратегија, во рамките на општествено одговорините активности е енергетската ефикасност со што се карактеризираат елитните станбено-деловни објекти на Адора инженеринг, како континуирана грижа за купувачите, граѓаните и животната средина, што е суштествена вредност од животна значење и највредно богатство и наследство за сегашните генерации и идните поколенија. Во овој домен, компанијата долгорочно се стреми на сите свои купувачи, станари во објектите за колективно домување, да им овозможи современ квалитетен живот, во домови кои со одличните изолаторски карактеристики ја намалуваат потрошувачката на енергија, што на станарите им штеди пари и што е најважно, овозможуваат чување и заштита на животната средина од загадување и штетни влијанија и на крај одржлив развој. Со цел да ја заштити и разубави животната средина, компанијата континуирано, хортикултурно ги уредува и оплеменува просторите околу сите станбени објекти во Скопје, Охрид и Струмица, со засадување нови садници на разовидни дрвја и цвеќиња и густо зелени појаси, кои прераснуваат во заштитен штит и еколошки бели дробови на животниот простор.

6.1. МЕРКИ ЗА РАЗУМНО КОРИСТЕЊЕ НА ЕНЕРГИЈА

Во 2014-та година, Адора инженеринг продолжи со долгорочниот проект за изградба и унапредување на енергетски ефикасните домови во Скопје и ги изгради два енергетски ефикасни колективни станбени објекти од високата А класа во центарот на Општина Аеродром, во близина на меѓународната железничка и автобуска станица во Скопје, каде се градат уште пет вакви објекти, а два вакви објекти се изградени во населбата Ново Лисиче, општина Аеродром, Скопје. За сите овие четири станбени објекти, од лиценцираната компанија ДЕЛТА ПРОЕКТ, добиени се сертификати за енергетски карактеристики на згради од високата А-класа.

Четириите енергетски пасоши потврдуваат дека објектите Аеродром

Парк 1, Аеродром Црква 1, Ново Лисиче 3.13 и Ново Лисиче 3.16, се со енергетски карактеристики од високата А-класа, со одлични резултати за потребна енергија за греење на годишно ниво (kWh/m^2) од 22,89 $\text{kWh/m}^2\text{a}$, 24,34 $\text{kWh/m}^2\text{a}$, 24,35 $\text{kWh/m}^2\text{a}$ и 19,78 $\text{kWh/m}^2\text{a}$, сите пониски од 25 $\text{kWh/m}^2\text{a}$, кои далеку ги надминуваат барањата на Правилникот за енергетски карактеристики на згради. Континуираното подобрување на енергетската ефикасност на објектите се должи на постојаната употреба на посовремени и поквалитетни материјали во градежништвото од најновите генерации: сидање со керамички термо блок со специјално дизајнирана тула со ниска топлинска спроводливост, термоизолирана фасада со фасадни сидови КСиНТИ, термички блок $d=16\text{ cm}$, графитен стиропор 12 cm, акрилен декоративен завршен слој (коеф. $U < 0,25\text{ W/}$

($\text{m}^2 \cdot \text{K}$), фасадна столарија ПВЦ профили со коеф. $U_f < 0,8 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$ застаклаени со трислоен стакло пакет, со нискоемисионо стакло-коеф $U_g < 0,8 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$, со преградни сидови меѓу станови и стан ходник-„сендвич“ сидови со 25 cm (2x11 cm ќерамички блок + изолација минерална волна $50 \text{ kg}/\text{m}^3$), двострано малтерисани, преградни сидови со 11 cm ќерамички блок, двострано малтерисани, кровната плоча над становите се изолира со 12 cm микропресувана минерална волна во ролна и 2x5 cm тврдопресувана минерална волна во плочи, поради пародифузија се става и парна брана и паропропусна водонепропусна фолија.

Коефициентите од енергетските пасоши за специфични трансмисионски топлински загуби на обвивката на зградата, коефициенти на пренесување на топлина (U) вредности за надворешни сидови, подови и плафони, како и на застаклени површини, потврдуваат дека сите се за значителен процент пониски од пропишаната горна граница, во голем процент намалена е и годишната потрошувачката на финална и примарна енергија, а намалена е емисијата на CO_2 , како резултат на енергијата потрошена за греење на станбените објекти. Одличните енергетски индикатори се резултат на студиозниот пристап на компанијата во областа на енергетската ефикасност уште од фазата на проектирање, до фазата на изведба, како и на стручниот потенцијал со кој располага од областа на енергетската ефикасност, како што е сертифицираниот енергетски контролор, магистрантката по енергетска ефикасност и верифицирани обучените инженери, архитекти, градежни техничари и кровопокривачи, како и на консултираните надворешни стручни експерти.

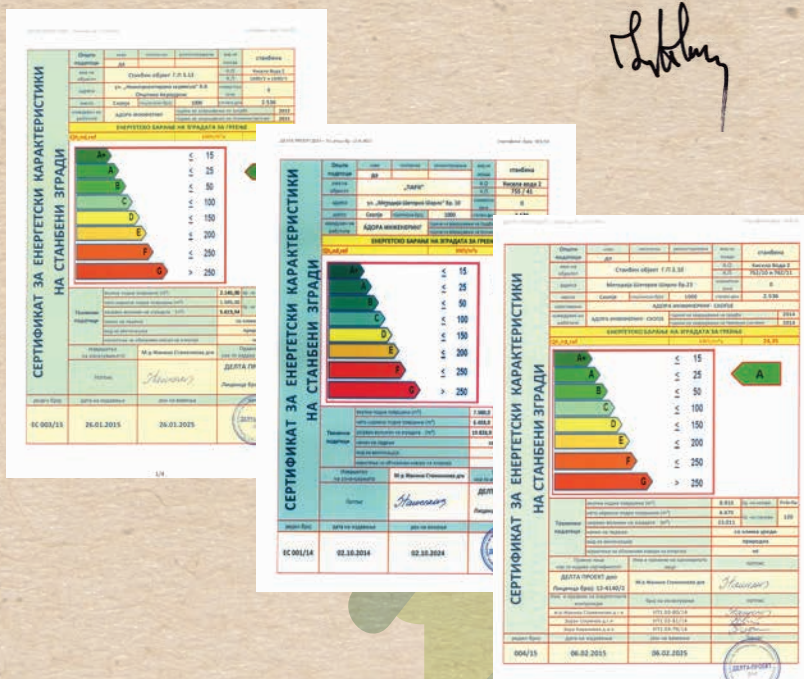

„Адора инженеринг-Скопје за новиот станбен комплекс во општина Аеродром, Скопје, сите барања од Правилникот за енергетски карактеристики на згради во Македонија, во целост ги задоволи и ги надмина. Геометриската форма на целата зграда е со одлична компактност и извонредно низок фактор на форма (0,22). Направен е Каталог на топлински мостови за градежни детали, којшто гарантира дека и при најнеповолни климатски услови (надворешни температури и до -25°C), не постои опасност од внатрешна кондензација и појава на мувла. Кај поранешните станбени згради, без или со недоволна топлинска изолација, потрошувачката на енергија за греење годишно се движи меѓу 180 и 240 kWh/m². Станбено-деловниот комплекс на Адора инженеринг во општина Аеродром, Скопје ќе има 6 пати помали годишни трошоци за греење во однос на поранешниот станбен фонд во Македонија и за стан со површина од 50 м², во зимската грејна сезона, доколку греењето е на струја, месечната сметка за греење се очекува да биде 1.250 денари, за разлика од поранешните 7.500 денари“.

Д-р Петар Николовски, дипл. инж. арх.

СТАН ШТО
ВИ ШТЕДИ
ПАРИ! ДО 37°C
БЕЗ КЛИМА

Енергетски ефикасните домови, кои постојано се осовременуваат и усовршуваат, драстично ја намалија потрошувачката на електрична енергија и за ладење во летниот период, што на станарите им заштедува пари и тие сега до 37°C во летниот период не вклучуваат клима уред за разладување.

Адора инженеринг е пионер во Македонија во воведувањето на фотоволтаичните системи за заедничко осветлување во колективните станбени објекти, коишто се пренасочија кон сончевите колектори како обновливи извор на енергија. Овие пасивни потрошувачи на енергија имаат повеќе позитивни ефекти, на станарите им штедат енергија и пари, тие за заедничкото осветлување не добиваат сметки за струја. Особено е важно што заедничкото осветлување во објектите сега не зависи од напојувањето од електро-мрежата, и кога во општината нема јавно светло, односно при прекин на струјата, свети само заедничкото осветлување околу објектите на Адора инженеринг. Во објектите има системи со батериски банки за контролирано трошење на енергијата и во време кога не се генерира струја, како и во вечерните часови, кои не се поврзани на електро мрежата, а инсталиран е и независен систем за автоматско префрлување на потрошувачите помеѓу мрежен и автоматски режим на работа. Кај надворешното, дворно и партерно осветлување, има фото келија (форељ) за автоматско вклучување на светилките во вечерните часови, што исто така придонесува за поекономично користење на електричната енергија. Во сите објекти има сензорски светилки во заедничките простории со штедливи светилки.

НАЈНОВО ФОТОВОЛТАИЦИ БЕЗ СМЕТКИ ЗА ЗАЕДНИЧКО ОСВЕТЛУВАЊЕ

Компанијата континуирано работи и на подобрување на звучната изолација на објектите, кои имаат индекс на звучна пропустливост сите над 40 db, верификувано со научно испитување на Градежниот факултет при УКИМ, Скопје и со испитувања на надлежната лабораторија Геинг Кук, за станбените објекти во Општините Центар и Аеродром во Скопје. Тие потврдија одлична звучна изолација на објектите и становите, со што станарите се заштитени од надворешната бучавост, а животната средина е заштитена од продор на звук и врева од внатрешноста на објектите, од што позитивни придобивки имаат сите.

6.2. МЕРКИ ЗА СООДВЕТНО УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД

Адора инженеринг при работењето води сметка за соодветно управување, собирање и одлагање на отпадот од градежни и други материјали.

Цврстиот отпад од дрво се собира и продава на компании и физички лица за огрев, отпадното железо се собира и продава како старо железо, отпадот од ПВЦ, пластика и сл, се продава на други компании за рециклирање, отпадоците од хартија се собираат и продаваат како стара хартија за рециклирање. Цврстиот градежен отпад и шут, од бетон, цигли и сл, го отстрануваат и депонираат компаниите – подизведувачи кои според склучените договори се обврзани да се справуваат со отпадот од нивната работа. Отпадот направен од нашата компанија се одлага во еко контејнер со зафатнина од 7 м³, каде се става цврстиот градежен шут од работата на нашата компанија. Од сите градилишта постојано и соодветно се сервисира и одлага фекалниот отпад од подвижните тоалети, што ги користат градежните работници.

Во 2014 од градежните објекти на Адора инженеринг се собрани 7 м³ градежен шут од цигли и сл, 151 кг отпад од хартија, 24.129 кг отпад од железо и 12.883 cl фекален отпад. Целиот отпад комплетно е одложен и рециклиран.

Во соработка со ПАКОМАК, Адора инженеринг има поставено канти за селективно собирање и одлагање на отпадот од хартија и пластика во сите станбени објекти на компанијата во Скопје. Со ова се подигнува еколошката свест и се едуцираат станарите и граѓаните за долгорочна заштита на животната средина од загадување и за поголема грижа за заедницата во која живееме и ќе ја оставиме на идните поколенија.

6.3. ОПЛЕМЕНУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Со долгорочната стратегија за уредување, заштита и оплеменување на животната средина околу сите станбени објекти изградени од компанијата, почнувајќи од првиот во Карпош-Скопје, Адора инженеринг, па до најновите Скопје-Аеродром и Скопје-Ново Лисиче, редовна практика е озеленување и хортикултурно облагородување на нивната околина со зимзелени и листопадни дрвореди и цветни паркови, кои станаа заштитен знак на компанијата. Покрај озеленувањето на своите објекти со дрвореди, компанијата редовно се вклучува и во националните еко акции, како Денот на дрвото и „Македонија земја на цвеќето, земја на розите, со засадување 200 садници на рози во парк шумата Александрија, околу резиденцијалниот објект во населбата Црнице во Скопје. Освен убавиот декор, озеленувањето и хортикултурното оплеменување на просторот околу станбените објекти го освежува воздухот, прави еко заштита од правот и урбаното загадување, штити од бучава и ја заштитува животната средина.

7 | ГРИЖА ЗА ЗАЕДНИЦАТА

Градежната компанија Адора инженеринг, согласно мотото на компанијата „Само делата се вистина“, постојано вложува во дела корисни за целата заедница, преку донации, кои се гордост на сегашните и идните генерации. Проектите за грижа и вложување во заедницата се дел од долгорочната стратегија на компанијата „Вложуваме во општините за доброто на граѓаните“. Целта е во секоја општина каде што се градат станбено-деловни објекти да се остават дела од коишто корист и позитивни ефекти имаат станарите, како и сите жители на општината и граѓаните. Тоа ги намалува негативните последици врз животната средина, придонесува за нејзино зачувување и облагородување, и придонесува за подобар и поквалитетен животот на граѓаните. Со овие практики, компанијата се стреми да остави видлив траг во општеството, како морален и етички долг кон него.

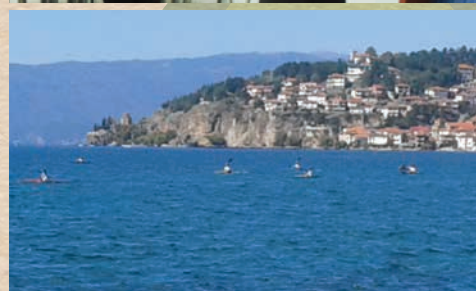
7.1. ДОНАЦИИ

- Во 2014-та година се изгради и на 14 јуни освети и пушти во употреба црквата „Свети Јован Крстител“, во новиот парк со авион во Ново Лисиче, општина Аеродром-Скопје, на кејот на реката Вардар, до мостот „Близнак“, донација на Адора инженеринг и ктиторот проф. д-р Ванчо Чифлиганец со неговото семејство за жителите на општината каде компанијата има најголеми инвестиции во 17 елитни станбено-деловни објекти и модерен трговски центар. Се работи за петкуполна православна црква висока 15,5 м, со камбанарија висока 18,5 м, изградена во духот, според традиците и каноните на МПЦ. Во изградба на црковниот комплекс, што започна на 7 јуни 2012-та година, кој е со уреден и оплеменет простор околу, Адора инженеринг вложи околу еден милион американски долари.
- Во 2014-та година се подигна и пушти во употреба спомен обележјето-„Фаќач на крст“ во чест на празникот Богојавление-Водици и најмасовната верско-туристичка атракција во Балканскиот православен свет, посветена на Исусовото крштевање Богојавление-Охрид, што Адора инженеринг и ген. дир. проф. д-р Ванчо Чифлиганец, го донира во Охрид, градот на УНЕСКО, на граѓаните и туристите, како инвеститор во Охрид и покровител на манифестацијата Водици-Охрид-2012. За реализација на овој проект, за кој иницијативата датира од јануари 2012-та година, Адора инженеринг потроши околу 100.000 евра.

- ▶ Во јули 2014, компанијата финансиски ја поддржа Меѓународната летна школа за архитектура и дизајн што во рамките на Охридско Лето 2014, се одржа во Охрид.
- ▶ Заедничка хуманитарна донација на апарат-пиштол за кор биопсии на Клиниката за радио терапија и онкологија во Државната болница во Скопје, за рано детектирање на тумор на дојка, на лимфните жлезди достапни за пункција и на поткожните тумори.
- ▶ Подароци-училишен прибор, таблети, ранци и традиционални сметала за првачињата, деца на вработените во компанијата на пригодна прослава на Први септември, по повод почетокот на новата учебна 2014 година.
- ▶ Поддршка на 14-тата Меѓународна кајак-кану регата на мирни води Охрид 2014, што се одржа во септември 2014 во Охрид.
- ▶ Континуирана поддршка на талентираниот спортист Димитар Ѓорѓиев, најдобриот кик боксер во Македонија со меѓународна репутација Димитар Ѓорѓиев, кој со златен медал го освои престижниот светски куп „Храватска Опен 2014“.
- ▶ Поддршка на кошаркарскиот клуб „МЗТ Скопје-Аеродром“.
- ▶ Ноември 2014-Хуманитарна акција со Црвениот крст за собирање и донирање користен мебел и покуќнина под мотото „Споделете го Вашиот нов почеток, подарете некому нов дом“, со учество на станарите од сите станбени објекти на компанијата во Скопје.
- ▶ Новогодишна забава со китење елка, Дедо Мраз и подароци за децата на станарите во објектот Аеродром Парк 1.

- ▶ Традиционална новогодишна прослава со Дедо Мраз и подароци за децата на вработените во компанијата.
- ▶ Собраните средства од продажба на книгата „Можеш и ти“, 60 години Ванчо Чифлиганец од авторот Венко Андоновски, од 26 декември 2014-та до 20 февруари 2015-та, донирани за хуманитарни цели во фондацијата проф. д-р Ванчо Чифлиганец.
- ▶ Во 2015-та динации за помош при издавање на книги; на активностите на здружението Борец од Велес; на Македонскиот олимписки комитет; за санирање на штетите во поплавените подрачја во Македонија; за поддршка на високообразовни институции, за лекувања на поединци.
- ▶ За Велигден 2015-та година, организирана и поддржана Креативна ликовна работилница со празнични мотиви од Христовото воскресениесо украсување на јајца и сликање цртежи, со подароци и коктел забава за најмладите станари на објектите Аеродром Парк 1 и Аеродром Црква 1.
- ▶ Со донации на изданија од книгата „Можеш и ти“, 60 години Ванчо Чифлиганец од авторот Венко Андоновски во градските библиотеки во Скопје, Охрид, Радовиш, Штип и Пробиштип, одбележан 24 Мај, Денот на сесловенските просветители и учители, браќата Светите Кирил и Методиј во Македонија.
- ▶ Во 2015, доделени 10 стипендии на талентирани студенти за учество на првата сертифицирана академија за развој на креативни и иновативни бизнис вештини Адора инженеринг со НАПАГ; поддршка на бесплатна AUTOCAD обука и подготвителна обука за полагање на ACU испити.

8 | ГРИЖА ЗА КУПУВАЧИТЕ

Адора инженеринг постојано се грижи за своите купувачи и нивното домување и по купувањето на стан, со цел да им возврати за довербата и лојалноста со поголем комодитет во станувањето, разубавување на нивниот живот со нови вредности и подобри услови. Во 2014-та година, најсреќниот купувач на стан од компанијата Тони Крстев од Скопје, со извлекување меѓу сите купувачи, ја доби наградата автомобил Поло, што предизвика голема среќа кај сите членови на семејството. Неколкумина купувачи на стан во 2014-та, Адора инженеринг ги однесе на наградни патувања во Дубаи и крстарење низ Медитеранот, каде тие се обединија со членовите на семејството кои живеат надвор од Македонија, прославија годишнини од заедничкиот живот, а се случи и понуда за брак. Во 2015-та оваа практика продолжи со доделување награда комплетно опремување на новиот дом, со што со купениот стан, семејството на Николче Петковски од Битола доби вреден подарок од компанијата, која се погрижи за обезбедување на комплетната покуќнина и мебел по избор на купувачите.

Специјални изненадувања за купувачите

9 | НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА

За најдобри општествено одговорни практики во 2013-та година, Адора инженеринг од министерството за економија во септември 2014, доби плакета во категоријата Заштита на животната средина за проектот „А класа Еко домови за здрава и сигурна иднина“, што е деветто национално признание за најдобри ООП.

За особен придонес во областа на филантропијата и за реализирани бројни филантропски активности, проф. д-р Ванчо Чифлиганец, ген. дир. на Адора инженеринг во ноември 2014 ја доби наградата Индивидуален филантроп за 2013 во Македонија од Центарот за институционален развој ЦИРа.

За исполнување на аспектите за социјална одговорност, покрај економските резултати, Адора инженеринг во 2014 година доби две високи меѓународни награди, интернационалната награда за градежништво во мај, Мадрид, Шпанија и во Европската награда за квалитет во октомври, Париз, Франција, од Клубот на глобалните бизнис и трговски лидери во светот.

10 | ПЛАНСКИ ЦЕЛИ ЗА 2015 ГОДИНА

Адора инженеринг во 2015-та година продолжува со реализација на долгорочната стратегија на општествено одговорни практики, поддржувајќи ги главните принципи на Глобалиот Договор на ООН, за човековите права, работнички права, животната средина и антикорупцијата.

- ▶ Продолжува проектот Исхрана на секој вработен на градилиштата со организирана достава на три одброци на ден.
- ▶ Продолжува проектот Стручна едукација на сите вработени, со професионални обуки за следење и примена на новите стандарди и технологии во градежната дејност, со акцент на енергетската ефикасност и финансирање на магистерските студии на седуммина вработени-менаџери во компанијата од областа на високата градба и недвижностите, енергетската ефикасност, маркетингот, односите со јавност и финансиите.
- ▶ Продолжува проектот за поддршка на дел од вработените со обезбедено домување и подмирување на дел од трошоците за домување од компанијата.
- ▶ Организација на крводарителски и хуманитарни акции, со учество на вработените.
- ▶ Изградба на постратешки приод и програма за волонтирање на вработените во активности од интерес на заедницата, во соработка со други организации, институции и асоцијации.
- ▶ Продолжува долгорочниот проект Вложуваме во општините каде што градиме, за доброто на граѓаните
- ▶ Продолжува долгорочната стратегија за изградба и унапредување на енергетски ефикасните домови А-класа.
- ▶ Продолжува инсталирањето на обновливи извори на енергија, соларни системи со фотоволтаици, кои штедат енергија и пари.
- ▶ Продолжува хортикултурното оплеменување и озеленување на околината на станбените објекти изградени од компанијата.
- ▶ Продолжуваат мерките за соодветно управување со отпад на градилиштата и станбените објекти.
- ▶ Продолжува поддршката на развојот на образованието со доделување стипендии, на науката, спортот, културата и уметноста, хуманитарните и други донации за поддршка на заедницата преку фондацијата проф. д-р Ванчо Чифлиганец.

